

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग
सिंहदरबार, काठमाडौं

आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लागि एकल कर प्रशासनअन्तर्गत प्रदेश सरकारले सङ्कलन गरी स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गर्ने सवारी साधन करलाई स्थानीय सरकारबीच बाँडफाँट सम्बन्धमा प्रदेश सरकार, कर्णाली प्रदेशलाई गरिएको सिफारिस

सिफारिस मिति: २०७८/१२/२२ गते, मंगलबार

१. पृष्ठभूमि

सङ्घीय शासन प्रणालीको महत्वपूर्ण आधारस्तम्भको रूपमा वित्तीय सङ्घीयता रहेको हुन्छ। वित्तीय सङ्घीयताका विभिन्न अवयवहरू मध्येको एक भनेको सङ्घीय इकाइहरू बीचमा राजस्व अधिकारको बाँडफाँट हो। तहगत सरकार बीचमा एकातर्फ खर्चको आवश्यकताका आधारमा राजस्व अधिकारको बाँडफाँट गरिन्छ भने अर्कोतर्फ समग्र राजस्व प्रशासनलाई मितव्ययी एवम् प्रभावकारी बनाउन र करदाताहरूको कर कानून पालनालाई सहज तुल्याउन पनि तहगत सरकार बीच राजस्व प्रशासन सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय तथा सहकार्यको आवश्यकता पर्दछ।

नेपालको संविधानले सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको एकल तथा साझा अधिकारका विषयहरू सूचीकृत गर्नुका साथै तीनै तहको आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धमा समेत छुट्टाछुट्टै व्यवस्था गरेको छ। साथै, तहगत सरकार बीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुने समेत स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ। संविधानको उल्लिखित व्यवस्थालाई आत्मसात गर्दै प्रदेश र स्थानीय सरकारको एकल अधिकार क्षेत्रभित्र परेका घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर र विज्ञापन कर उठाउने अधिकारलाई अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले एकल कर प्रशासनको दायरामा ल्याई त्यसरी सङ्कलित राजस्व आयलाई प्रदेश र स्थानीय तहबीचमा बाँडफाँटको व्यवस्था गरेको छ।

एकल कर प्रशासन अन्तर्गत सवारी साधन करको दर निर्धारण र सङ्कलनको कार्य प्रदेश सरकारले गर्दछ भने त्यसरी सङ्कलित कर रकमको ६० प्रतिशतले हुने रकम प्रदेश सरकारलाई र ४० प्रतिशतले हुने रकम स्थानीय सरकारलाई बाँडफाँट गर्ने व्यवस्था अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ६क. को उपदफा (२) ले गरेको छ। साथै, स्थानीय सरकारलाई बाँडफाँट हुने कुल रकमलाई प्रदेशभित्र रहेका स्थानीय सरकार बीचमा बाँडफाँटको आधार र ढाँचा निर्धारणको अधिकार तथा जिम्मेवारी संवैधानिक निकायको रूपमा रहेको राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको रहेको छ। यसै व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने क्रममा विगतका वर्षहरूमा जस्तै आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लागि पनि प्रदेश सरकारले सङ्कलन गरी स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गर्ने सवारी साधन करलाई स्थानीय सरकारबीच बाँडफाँटको आधार, ढाँचा र हिस्सा यस आयोगबाट निर्धारण गरी प्रदेश सरकारसमक्ष सिफारिस गरिएको छ।

२. कानुनी व्यवस्था

क. नेपालको संविधान

- धारा ६०. राजस्व स्रोतको बाँडफाँट: (१) सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो आर्थिक अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा कर लगाउन र ती स्रोतहरूबाट राजस्व उठाउन सक्नेछन्। तर साझा सूचीभित्रको विषयमा र कुनै पनि तहको सूचीमा नपरेका विषयमा कर लगाउने र राजस्व उठाउने व्यवस्था नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

(७) सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्दा सन्तुलित र पारदर्शी रूपमा गर्नु पर्नेछ।

- अनुसूची ६ - प्रदेशको अधिकारको सूची: क्र.सं.४ मा सवारी साधन कर समेत रहेको।
- अनुसूची ८ - स्थानीय तहको अधिकारको सूची: क्र.सं.४ मा सवारी साधन कर समेत रहेको।

ख. अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

- दफा ५. एकल कर प्रशासन: (१) यस ऐन तथा प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संविधानको अनुसूचीमा प्रदेश र स्थानीय तह दुबैको अधिकारसूचीमा रहेका देहायको कर देहाय बमोजिम लगाइने र उठाइनेछ:-

(क) सवारी साधन करको दर प्रदेशले लगाउने र उठाउने,

तर टाँगा, रिक्सा, अटोरिक्सा र विद्युतीय रिक्सामा सवारी साधन करको दर गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लगाउने र उठाउनेछ।

- दफा ६क. सवारी साधन करको बाँडफाँट: (१) दफा ५ उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम प्रदेशले लगाएको र उठाएको सवारी साधन करबाट उठेको रकम प्रदेश सरकारले प्रदेश विभाज्य कोषमा जम्मा गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रदेश विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकममध्ये साठी प्रतिशत प्रदेश सरकारलाई र चालीस प्रतिशत स्थानीय तहलाई बाँडफाँट गरिनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रदेश विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकममध्ये प्रदेश सरकारले प्राप्त गर्ने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गरिनेछ र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिने रकम स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गरिनेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकम संविधान र यस ऐनको अधीनमा रही आयोगले निर्धारण गरेको आधार र ढाँचा बमोजिम प्रदेश सरकारले स्थानीय तहलाई बाँडफाँट गर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम बाँडफाँटबाट प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने रकम प्रदेश सरकारले मासिक रूपमा सम्बन्धित स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(६) यस दफा बमोजिम बाँडफाँट हुने रकम आर्थिक वर्षको अन्तिम महिनामा हिसाब मिलान गरिनेछ।

३. सवारी साधन कर बाँडफाँटको सिफारिसमा प्रयोग गरिएका तथ्याङ्कको स्रोत

सवारी साधन करलाई प्रदेश भित्रका स्थानीय सरकारबीचमा बाँडफाँटको हिस्सा निर्धारण गर्दा विभिन्न स्रोतहरूबाट तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ, जसको विवरण यसप्रकार रहेको छ:

क्र.सं.	सूचक	स्रोत
१.	जनसङ्ख्या	राष्ट्रिय जनगणना २०६८, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
२.	सडकको लम्बाइ	सडक विभाग, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग र स्थानीय पूर्वाधार विभाग

क्र.सं.	सूचक	स्रोत
३.	वनले ढाकेको क्षेत्रफल	वन तथा वातावरण मन्त्रालय

४. सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा सिफारिस गर्न लिइएका आधार र ढाँचा तथा सोको व्याख्या एवम् विश्लेषण

आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लागि प्रदेश सरकारले सङ्कलन गरी स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गर्ने सवारी साधन करलाई प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय सरकार बीचमा बाँडफाँट सम्बन्धमा यस आयोगले अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ६क. को उपदफा (४) ले गरेको व्यवस्थाबमोजिम देहायको आधार र ढाँचा निर्धारण गरी बाँडफाँटको हिस्सा सिफारिस गरेको छः

क्र.सं.	सूचक	भार प्रतिशत
१.	जनसङ्ख्या	४५%
२.	सडकको लम्बाइ	४५%
३.	वनले ढाकेको क्षेत्रफल	१०%

क. जनसङ्ख्या

प्रत्येक स्थानीय सरकारमा प्रयोगमा आउने सवारी साधनको सङ्ख्याको निर्धारण प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सोही स्थान विशेषका जनताको सङ्ख्याले निर्धारण गरेको हुन्छ भने सवारी साधनको प्रयोगसँगै हुने सकारात्मक तथा नकारात्मक असर/प्रभाव पनि स्थानीय जनतामा नै सबै भन्दा बढी परेको हुन्छ। यस अर्थमा सवारी साधनबाट प्राप्त हुने करको बाँडफाँटको एउटा महत्वपूर्ण सूचकको रूपमा सम्बन्धित स्थानीय सरकारका जनताको सङ्ख्या रहनुपर्ने हुन्छ। यसै यथार्थतालाई स्वीकार गर्दै, साथै समग्र सूचकको सङ्ख्या र सापेक्षित महत्वलाई समेत ख्याल गर्दै सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा निर्धारण गर्ने प्रयोजनार्थ स्थानीय सरकारको जनसङ्ख्यालाई ४५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

ख. सडकको लम्बाइ

सडक सञ्जाल र सवारी साधनको सङ्ख्याबीचमा सीधा सम्बन्ध रहन्छ। जहाँ धेरै सवारी साधन हुन्छन्, त्यहाँ धेरै सडक विस्तारको आवश्यकता पर्दछ। जहाँ सडक सञ्जाल पुगेको हुन्छ, त्यहाँ सवारी साधनको आवागमन हुन्छ। सवारी साधन कर सङ्कलनको एउटा महत्वपूर्ण उद्देश्य भनेको ती सवारी साधन गुड्ने सडकको मर्मत सम्भार एवम् स्तरोन्नति गर्नु पनि हो। यस अर्थमा सवारी साधन करको बाँडफाँटको एउटा महत्वपूर्ण सूचकको रूपमा सम्बन्धित स्थानीय सरकारमा रहेको सडक सञ्जाल (सडकको लम्बाइ) लाई लिनु आवश्यक हुन्छ। अतः प्रत्येक स्थानीय सरकारको सडकको लम्बाइलाई सवारी साधन कर बाँडफाँटको एउटा आधार वा सूचकको रूपमा समावेश गरिएको छ। साथै, समग्र सूचकहरूको सङ्ख्या र सडक लम्बाइको सापेक्षित महत्व समेतलाई ध्यानमा राख्दै यस आधारलाई ४५ प्रतिशत भार प्रदान गरिएको छ।

ग. वनले ढाकेको क्षेत्रफल

सवारी साधनको उपयोगमा वृद्धि हुँदै जाँदा यसले वातावरणीय पक्षमा विस्तारै नकारात्मक असर पार्दछ। सवारी साधनको अत्यधिक प्रयोगले कार्बनजन्य प्रदूषणको समस्या सिर्जना हुन्छ। सवारी साधनहरूले निसृत गर्ने कार्बनजन्य

प्रदूषणको उपयुक्त र भरपर्दो समाधानका लागि वन तथा हरियालीको संरक्षण र प्रवर्द्धनले सहयोग पुऱ्याउनेछ। वन क्षेत्रको विद्यमान अवस्थितिलाई कायमै राख्न तथा थप वन क्षेत्रको विस्तारका लागि स्थानीय सरकारले गरेका प्रयासहरूलाई कर बाँडफाँटको माध्यमबाट प्रोत्साहित गर्नुपर्ने हुन्छ। हाल स्थानीय सरकारगत रूपमा प्रत्येक वर्ष वन क्षेत्रको विस्तारसम्बन्धी विस्तृत सूचक उपलब्ध हुन नसकेको अवस्थामा विद्यमान वनको क्षेत्रसम्बन्धी प्राप्त पछिल्लो तथ्याङ्कलाई सवारी साधन कर बाँडफाँटको एउटा आधारको रूपमा समावेश गरिएको छ। साथै भविष्यमा वन क्षेत्रको विस्तारमा गरेको वार्षिक प्रगतिलाई समेत थप सूचकको रूपमा समावेश गर्दै लगिनेछ। सवारी साधन करको रकमलाई वन क्षेत्रको संरक्षण र विस्तारमा परिचालन गर्न सकियोस् भन्ने उद्देश्यका साथ स्थानीय सरकारको वनले ढाकेको क्षेत्रफललाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ।

उपरोक्त आधार र ढाँचामा रहेर आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लागि प्रदेश सरकार, कर्णाली प्रदेशले सङ्कलन गरी स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गर्ने सवारी साधन करलाई सो प्रदेश भित्रका स्थानीय सरकार बीचमा बाँडफाँटको हिस्सा संलग्न अनुसूचीबमोजिम हुने गरी सिफारिस गरिएको छः

५. सवारी साधन कर सङ्कलन तथा बाँडफाँट र उपयोगसम्बन्धी सुझावहरू

क. सवारी साधन कर सङ्कलन सम्बन्धमा:

- सवारी साधन कर सङ्कलनलाई विस्तार गर्ने क्रममा पछिल्ला वर्षहरूमा प्रदेश सरकार बीचमा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाको लक्षण देखिन थालेको छ। विशेषगरी एक प्रदेशमा दर्ता भएका सवारी साधनहरू अन्य प्रदेशमा ठाउँसारी भई आएमा राजस्व छुट दिने भन्ने नीति केही प्रदेश सरकारले अख्तियार गरेको पाइएको छ। यस किसिमको नीतिले समग्रमा सवारी साधन करको दायरा र राजस्व वृद्धि हुन सक्दैन, बरू सङ्कलन भैरहेको राजस्व गुम्ने अवस्थामा पुग्दछ। साथै, प्रदेश-प्रदेश बीचको समन्वय र सहकार्यमा समेत प्रतिकूल असर पर्न सक्नेछ। अतः प्रदेश सरकारले सवारी साधन कर सङ्कलनसम्बन्धी नीति तय गर्दा अन्य प्रदेशहरूसँग समेत स्वस्थ समन्वय र सहकार्य रहने गरी प्रादेशिक करको दरमा सकेसम्म समानता रहने गरी निर्धारण गर्नु उपयुक्त हुनेछ।
- एक प्रदेशमा दर्ता एवम् नवीकरण भएका सवारी साधनहरू अन्य प्रदेशहरूमा पनि निर्वाध रूपमा आवागमन गर्न पाउने व्यवस्था सुरक्षित रहेको छ। यस क्रममा कतिपय सवारी धनीले आफूले तिर्नु बुझाउनुपर्ने सवारी साधन कर नेपाल भित्र आफू जुन स्थानमा बसेको छ, सो नजिकै रहेको सवारी साधन कर उठाउने कार्यालयबाट बुझाउन मिल्ने व्यवस्था मिलाउँदा करदातालाई सहज हुनेछ भने त्यसरी सङ्कलन हुने राजस्वलाई प्रदेश-प्रदेश बीचको समन्वयमा सम्बन्धित प्रदेशमा हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ। अतः यसतर्फ सम्बन्धित प्रदेश सरकारले ध्यान दिनु उपयुक्त हुनेछ। साथै, आधुनिक सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्दै विद्युतीय प्रणालीबाट सवारी साधन करको भुक्तानी व्यवस्था मिलाउँदा राजस्व भुक्तानी र सङ्कलनमा थप सहजता आउनेछ।

ख. सवारी साधन करको बाँडफाँट सम्बन्धमा:

- प्रदेश सरकारले सङ्कलन गरेको कुल सवारी साधन करको ४० प्रतिशतले हुने रकम स्थानीय सरकारलाई बाँडफाँट गर्नुपूर्व स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गरिने र त्यस्तो कोषमा जम्मा भएको रकमलाई राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले सिफारिस गरेको हिस्सा बमोजिम प्रदेश सरकारले स्थानीय सरकारको सञ्चित कोषमा मासिक रूपमा हस्तान्तरण गर्दै जानुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ। तर हालसम्मको अभ्यासमा प्रदेश सरकारले सवारी साधन कर बाँडफाँटको रकमलाई मासिक रूपमा स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा हुने गरी हस्तान्तरण गरेको पाइएको छैन। यस किसिमको व्यवहारले कानुनी व्यवस्थाको पूर्ण पालना

नभएको कारणले स्थानीय सरकारको स्रोत व्यवस्थापनमा कठिनाई उत्पन्न भएको छ। अतः सबै प्रदेश सरकारले स्थानीय सरकारलाई बाँडफाँट गर्नुपर्ने सवारी साधन गरेको रकम मासिक रूपमा स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा हुने गरी अनिवार्य हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ।

- प्रदेश सरकारले सडकलन गरेको सवारी साधन करलाई यथार्थ समयमा आधारित (Real Time Based) रहेर कानूनबमोजिम प्रदेश विभाज्य कोष र तत् पश्चात स्थानीय विभाज्य कोषमा स्वतः जम्मा हुने र मासिक रूपमा सम्बन्धित स्थानीय सरकारको सञ्चित कोषमा जम्मा हुने किसिमको विद्युतीय प्रणालीको स्थापना र सञ्चालन गर्न सक्दा सवारी साधन गरेको बाँडफाँटमा थप प्रभावकारिता र पारदर्शिताको विकास हुनेछ।
- प्रदेश सरकारले आयोगबाट सिफारिस भएको हिस्साको आधारमा बाँडफाँट हुने सवारी साधन गरेको अनुमानित रकमको विवरण स्थानीय सरकारले बजेट पेश गर्ने समयभन्दा कम्तीमा एक महिना अगावै उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।

ग. सवारी साधन गरेको उपयोग सम्बन्धमा:

सामान्यतया: सरकारले सडकलन गर्ने राजस्व आयलाई सरकारको आवश्यकता अनुसार जुनसुकै क्षेत्रमा विनियोजन र खर्च गर्न सक्ने भए तापनि सम्बन्धित करदाता प्रतिको जवाफदेहिता निभाउने क्रममा सडकलित राजस्वको प्रयोग कहाँ र कसरी भईरहेको छ भनी देखाउनु पारदर्शी सरकारको गुण हो। सवारी साधन कर सडकलनको कार्य सरकारको समग्र राजस्व आय सडकलनसँग मात्र आवद्ध नगरी यसको विशिष्ट उद्देश्यलाई समेत ध्यान दिनु आवश्यक छ। सवारी साधन कर सडकलनको उद्देश्य सवारी साधनको सहज आवागमनका लागि आवश्यक सडक पूर्वाधारको विस्तार र मर्मत सम्भार गर्नुको साथै सवारी साधनको प्रयोगबाट उत्पन्न हुन सक्ने सम्भाव्य नकारात्मक असर तथा प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न आवश्यक नियन्त्रणात्मक उपायहरू अपनाउन आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापन गर्नु समेत हो। यसै सन्दर्भमा सवारी साधन कर बाँडफाँटको रकमलाई प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले मूलतः देहायका कार्यमा विनियोजन र खर्च गर्नु आवश्यक देखिन्छ:

- प्रादेशिक तथा स्थानीय सडकको मर्मत सम्भार गर्न,
- प्रादेशिक तथा स्थानीय सडकको सुरक्षासम्बन्धी आवश्यक सङ्केत चिन्ह, सूचना लगायतका पूर्वाधारको स्थापना र मर्मत सम्भार गर्न,
- सवारी चालक तथा सहचालकहरू, यात्रुहरू र आम नागरिकहरूका बीचमा सडकको सुरक्षित उपयोगसम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न,
- सवारी साधनको प्रयोगसँगै यसबाट वातावरणमा पर्ने असर/प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्ने कार्य, मूलतः वनजङ्गलको संरक्षण र प्रवर्द्धनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न,
- वातावरणमैत्री सवारीसाधनको प्रवर्द्धन गर्न,
- प्रदेश र स्थानीय सरकारको सार्वजनिक यातायात प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउन मूलतः बसपार्क, यात्रु प्रतिकालय तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माण लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्न।

***

अनुसूची

आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लागि एकल कर प्रशासनअन्तर्गत प्रदेश सरकार, कर्णाली प्रदेशले सङ्कलन गरी स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गर्ने सवारी साधन करको स्थानीय सरकारबीच बाँडफाँटको हिस्सा

क्र.सं.	जिल्ला	संकेत नं.	स्थानीय सरकारको नाम	सवारी साधन करको बाँडफाँट हिस्सा
१	डोल्पा	६०१०१	डोल्पो बुद्ध गाउँपालिका	०.०००६६८७८
२	डोल्पा	६०१०२	शे फोकसुण्डो गाउँपालिका	०.००२७२८७२
३	डोल्पा	६०१०३	जगदुल्ला गाउँपालिका	०.००२०२५७३
४	डोल्पा	६०१०४	मुड्केचुला गाउँपालिका	०.००३२०५४७
५	डोल्पा	६०१०५	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	०.००७३१३५६
६	डोल्पा	६०१०६	ठुलीभेरी नगरपालिका	०.००६३५७२४
७	डोल्पा	६०१०७	काइके गाउँपालिका	०.००२९७९९७
८	डोल्पा	६०१०८	छार्का ताडसोड गाउँपालिका	०.००१३६५८०
९	मुगु	६०२०१	मुगुमकार्मारोग गाउँपालिका	०.००५०३४५६
१०	मुगु	६०२०२	छार्पुनाथ रारा नगरपालिका	०.०२४१५५७१
११	मुगु	६०२०३	सोरु गाउँपालिका	०.००५९१२४१
१२	मुगु	६०२०४	खत्याड गाउँपालिका	०.००९६७४८५
१३	हुम्ला	६०३०१	चंखेली गाउँपालिका	०.००३८०२४८
१४	हुम्ला	६०३०२	खार्पुनाथ गाउँपालिका	०.००४८९९६४
१५	हुम्ला	६०३०३	सिमकोट गाउँपालिका	०.००५६००८२
१६	हुम्ला	६०३०४	नाम्खा गाउँपालिका	०.००९१५८१०
१७	हुम्ला	६०३०५	सर्केगाड गाउँपालिका	०.००९२०७२१
१८	हुम्ला	६०३०६	अदानचुली गाउँपालिका	०.००४१६६२६
१९	हुम्ला	६०३०७	ताँजाकोट गाउँपालिका	०.००३३२५१६
२०	जुम्ला	६०४०१	पातारासी गाउँपालिका	०.००९६११३३
२१	जुम्ला	६०४०२	कनका सुन्दरी गाउँपालिका	०.०१०६५००३
२२	जुम्ला	६०४०३	सिंजा गाउँपालिका	०.००६२०३०६
२३	जुम्ला	६०४०४	चन्दननाथ नगरपालिका	०.०१३४५३७७
२४	जुम्ला	६०४०५	गुठिचौर गाउँपालिका	०.००७६३८५३
२५	जुम्ला	६०४०६	तातोपानी गाउँपालिका	०.००८०८०९३
२६	जुम्ला	६०४०७	तिला गाउँपालिका	०.००६००९७५

क्र.सं.	जिल्ला	संकेत नं.	स्थानीय सरकारको नाम	सवारी साधन गरेको बाँडफाँट हिस्सा
२७	जुम्ला	६०४०८	हिमा गाउँपालिका	०.००५९३३८३
२८	कालिकोट	६०५०१	पलाता गाउँपालिका	०.००६६१७६७
२९	कालिकोट	६०५०२	पचाल झरना गाउँपालिका	०.००६१७७१७
३०	कालिकोट	६०५०३	रास्कोट नगरपालिका	०.००५३५८२२
३१	कालिकोट	६०५०४	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका	०.००५१९३८५
३२	कालिकोट	६०५०५	नरहरिनाथ गाउँपालिका	०.००७२४७२८
३३	कालिकोट	६०५०६	खाँडाचक्र नगरपालिका	०.०१८०६७३२
३४	कालिकोट	६०५०७	तिलागुफा नगरपालिका	०.००७५७०९७
३५	कालिकोट	६०५०८	महावै गाउँपालिका	०.००४४९२०१
३६	कालिकोट	६०५०९	शुभ कालीका गाउँपालिका	०.००४६६४६५
३७	दैलेख	६०६०१	नौमुले गाउँपालिका	०.०१११९०९१
३८	दैलेख	६०६०२	महाबु गाउँपालिका	०.००९३१७१८
३९	दैलेख	६०६०३	भैरवी गाउँपालिका	०.०१०४०१८६
४०	दैलेख	६०६०४	ठाँटीकाँध गाउँपालिका	०.००८०६५८२
४१	दैलेख	६०६०५	आठवीस नगरपालिका	०.०१७१६८८९
४२	दैलेख	६०६०६	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका	०.०१९७७१५०
४३	दैलेख	६०६०७	दुल्लु नगरपालिका	०.०३५९५१४८
४४	दैलेख	६०६०८	नारायण नगरपालिका	०.०३०२५७४८
४५	दैलेख	६०६०९	भगवतीमाई गाउँपालिका	०.०१०९८००१
४६	दैलेख	६०६१०	डुङ्गेश्वर गाउँपालिका	०.००८३८००६
४७	दैलेख	६०६११	गुराँस गाउँपालिका	०.०१६८२०९४
४८	जाजरकोट	६०७०१	बारेकोट गाउँपालिका	०.००८०४७६७
४९	जाजरकोट	६०७०२	कुसे गाउँपालिका	०.००८४४७४१
५०	जाजरकोट	६०७०३	जुनीचाँदे गाउँपालिका	०.००८१२३८४
५१	जाजरकोट	६०७०४	छेडागाड नगरपालिका	०.०१६११०९७
५२	जाजरकोट	६०७०५	शिवालय गाउँपालिका	०.००६४८५३२
५३	जाजरकोट	६०७०६	भेरीमालिका नगरपालिका	०.०१८५६४८३
५४	जाजरकोट	६०७०७	नलगाड नगरपालिका	०.०१३७३९६३
५५	रुकुम (पश्चिम भाग)	६०८०१	आठबिसकोट नगरपालिका	०.०३५१३००१

क्र.सं.	जिल्ला	संकेत नं.	स्थानीय सरकारको नाम	सवारी साधन गरेको बाँडफाँट हिस्सा
५६	रुकुम (पश्चिम भाग)	६०८०२	सानीभेरी गाउँपालिका	०.००८६६३५७
५७	रुकुम (पश्चिम भाग)	६०८०३	बाँफिकोट गाउँपालिका	०.००९४१०७३
५८	रुकुम (पश्चिम भाग)	६०८०४	मुसिकोट नगरपालिका	०.०१९१८५०२
५९	रुकुम (पश्चिम भाग)	६०८०५	त्रिवेणी गाउँपालिका	०.००८५८०५९
६०	रुकुम (पश्चिम भाग)	६०८०६	चौरजहारी नगरपालिका	०.०११७९५१०
६१	सल्यान	६०९०१	दार्मा गाउँपालिका	०.०११२२३२८
६२	सल्यान	६०९०२	कुमाख गाउँपालिका	०.०१२७६५५६
६३	सल्यान	६०९०३	बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	०.०५०५२२०८
६४	सल्यान	६०९०४	सिद्धकुमाख गाउँपालिका	०.००७८३३२७
६५	सल्यान	६०९०५	बागचौर नगरपालिका	०.०१८४०५७४
६६	सल्यान	६०९०६	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	०.०१२९४४६३
६७	सल्यान	६०९०७	शारदा नगरपालिका	०.०४३४०९६१
६८	सल्यान	६०९०८	कालिमाटी गाउँपालिका	०.०१५९२५६१
६९	सल्यान	६०९०९	त्रिवेणी गाउँपालिका	०.००८०६२४८
७०	सल्यान	६०९१०	कपुरकोट गाउँपालिका	०.०११४९५८८
७१	सुर्खेत	६१००१	सिम्ता गाउँपालिका	०.०१८३३६५४
७२	सुर्खेत	६१००२	चिङ्गाड गाउँपालिका	०.००८६५५३०
७३	सुर्खेत	६१००३	लेकवेशी नगरपालिका	०.०२७३३६३३
७४	सुर्खेत	६१००४	गुर्भाकोट नगरपालिका	०.०३६४२०३८
७५	सुर्खेत	६१००५	भेरीगंगा नगरपालिका	०.०१८९९२४७
७६	सुर्खेत	६१००६	बीरेन्द्रनगर नगरपालिका	०.०५१३०४९१
७७	सुर्खेत	६१००७	बराहताल गाउँपालिका	०.०२०९९६०६
७८	सुर्खेत	६१००८	पञ्चपुरी नगरपालिका	०.०१६०३८१०
७९	सुर्खेत	६१००९	चौकुने गाउँपालिका	०.०१४१८८११
			जम्मा	१.०००००००